

גל יר נרות לעירון בפרשת השבוע
ערוכים כידי נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

וישב תשי"ח

פרק ל"ז
עיין גם גליון וישב תשט"ז

א. שאלות כלליות:

- 1) בכמה שלבים מתוארת התגבורת השנאה של יוסף בפרקנו?
- 2) מקשים המפרשים: למה זה שנאוהו האחים על חלומותיו, וכי הוא האשם בחלומותיו והן יבואו על האדם מבלי רצונו?
- 3) מקשה אברבנאל: איך יוסף בהיותו חכם ונבון היה מספר חלומותיו לאחיו לדעתו שהיו שונאים אותו, ולא יכלו דברו לשלום, האם לא ידע שיוסיפו עוד שנא אותו בשמעם שאפים ארצה ישתחו לו, ואין סכל כאיש אשר נפיו דבשתיו יקנה אויבים, כל שכן ית אחיו ובעלי בריתו?
- 4) מה ההבדל העיקרי בין חלומי הראשון לשני - היש לראות הדרגה ביניהם בסמלם או גדולתו?

ה, ויחלום יוסף חלום ויגד לאחיו
אבן כספי: זה הפסוק עם הפסוק הבא אחריו והנמשך עד סיים (ס"ח) "אם משל תמשול בנו" הוא כענין פסוק "בראשית ברא" עם קרא אחריו והנמשך עד סיים (ס"ט) "ויקרא אלוהים ליבשה ארץ", ובעבור שארכו הדברים שב לומר בכאן (ס"ח) "ויאמר יוסף לאחיו" ואין הכרח שיעשה כן ככל מקום; וראה חכמת נותן התורה, ואיך כל עצמו להורותו דרך הגיון וסכע הדברים האפשריים, כי בחלום השני עשה דרך אחרת, כי לא זכר שנאת אחיו וקנאתם לו עד שכתב ספור החלום, ושני הדרכים נכונות בעברית ובהגיון, ואין איז יכול לתח טעם וסכה, למה היה הראשון בדרך אחת והשני בדרך אחרת, אין זה רק סמב האפשרי בשוה, ומי שיחשוב לתח בזה טעם, הוא - כמו שאמר המורה - מכון כונות לא כון במ אומרים, וזכור זה והקש על זה.

- 1xx מה הקשי בפסוקים שרצה לישב?
- 2xx מה הדמיון בין מקומנו לבין ברא"א א' - י'?
- 3xx למה מצריך סוף פסוק ח' "ויאמר יוסף עוד..." הסבר מיוחד?
- 4xx לאלו שני דרכים יכון כאן אגן-כספי?

ג. שאלות ודיוקים בוי"ו:

- xx (א) מה קשה לו?
- xx (ב) מה ראה רש"י להוסיף בדבריו וי"ו החבור לפני "אלה תולדות" ואיננה בכתוב ולהוסיף מלת "טל"?
- x (ג) האם מפרש רש"י כאן מלת "תולדות" באותה מרוש טפרשו כאלה תולדות נח (ו' ט"ו) והשוה גליון נח תשי"ח א6
- xx (ד) למה לא הסתפק רש"י בפרושו לפשוטו של מקרא ומה צורך ראה להביא אף מדרש אגדה?

1) ב ד"ה אלה תולדות יעקב, ואלה של תולדות יעקב, אלה יישוביהם וגלגוליהם עד שבאו לכלל ישוב. טבה ראשונה יוסף בן שבע עשרה ינו, על ידי זה נתגלגלו וירדו למצרים; זהו אחר ישוב פשוטו של מקרא להיות דבר דבור על אופניו ומדרש אגדה: תלה הכתוב תולדות יעקב ביוסף מפני כמה דברים: אחת - שכל עצמו של יעקב לא עמד אצל לבן אלא ברחל. ושהיה זיו איקונין של יוסף דומה לו, וכל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף: זה נשתם וזה נשטם, זה אחיו מבקש להרגו וזה אחיו מבקש להרגו וכן הרבה בבראשית רבה.

- (א) מניין לו שכן, דלמא על ספור חלומותיו?
- (ב) מקשה בעל גור אריה: והלא היה מביא דבתם רעה לפני כל החלומות ומה בא לספר עתה שהוסיפו לשנאו על הדבה? ענה!

2) ח' ד"ה ועל דבריו: על דבתם רעה לאביהם שהיה מביא לאביהם

3) י"ג ד"ה הנני: לשון ענוה וזריזות, נזדרז למצות אביו, ואע"פ שהיה יודע שאחיו שונאין אותו.

השאלות המסומנות בא קשות והמסומנות xx קשות ביותר, יפתור כל אחד לפי הבנתו. שאלות וגם תשובות נא לשלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירושלים.